

полігонного газу та виробництва електричної енергії в м.Дергачі Харківської області». В результаті впровадження зазначених інвестпроектів в області з'являться альтернативні джерела для виробництва теплової та електричної енергії.

Впровадження енергозберігаючих заходів на підприємствах житлово-комунального господарства залишається під неухильним контролем з боку Департаменту житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації, органів місцевого самоврядування та керівників підприємств галузі.

РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Бабасєв В.М., Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова

Загальною тенденцією світового соціально-економічного розвитку є підвищення ролі ресурсозбереження та виділення його в окрему систему, що знаходиться в основі формування конкурентоспроможного, ефективного та ощадливого господарювання. Для України проблема раціонального використання ресурсів та ресурсозбереження є особливо актуальною і потребує вирішення. Це пов'язано з надзвичайно високим рівнем матеріало- та енергоємності вітчизняної економіки, істотною амортизацією основних виробничих засобів та застарілими технологіями, нераціональним використанням природних ресурсів, високим ступенем залежності від імпорту паливно-енергетичних ресурсів, значними обсягами утворення відходів та шкідливих викидів виробництва. Без переходу до більш ефективної моделі суспільного виробництва та споживання, раціоналізації використання ресурсів неможливий подальший економічний та соціальний розвиток країни, вирішення екологічних проблем.

За минулі роки в Україні досягнуто значних успіхів у вивченні природних ресурсів, нагромаджено велику фактичну інформацію про обсяги, розміщення та властивості окремих їх видів та родовищ, узагальнено досвід господарського використання, досліджено закономірності їх територіальної організації. Однак ще не повністю розв'язані методологічні й методичні проблеми ресурсозбереження, природокористування та відтворення природних ресурсів.

Структурна особливість ресурсозбереження полягає в тому, що воно набирає різних форм залежно від типів природних ресурсів – витратних і ресурсів середовища. Чим повніше використовуються при-

родні ресурси, тим ощадливіше і по господарськи слід ставитися до їх експлуатації, особливо якщо йдеться про невідновлювані енергетичні ресурси. Незважаючи на те, що кількість розвіданих копалин збільшується як загалом, так і в розрахунку на душу населення, існує загроза їх виснаження ще перед тим, як буде здійснений перехід на використання нових джерел енергії. Тим більше, що суспільство відчуває все більший дефіцит відновлюваних природних ресурсів. В зв'язку з цим раціональне використання і відтворення природних ресурсів стає однією з найбільш актуальних проблем людства. Поряд з глобальним, проблема охорони навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів має яскраво виражений регіональний характер і відіграє особливу роль в інтенсифікації виробництва на основі прискорення науково-технічного прогресу.

Ресурсозбереження – це прогресивний напрям використання природно-ресурсного потенціалу, що забезпечує економію природних ресурсів та зростання виробництва продукції при тій самій кількості використаної сировини, палива, основних і допоміжних матеріалів.

Основні стратегічні напрями ресурсозбереження можуть бути зведені до таких: комплексне використання мінерально-сировинних і паливних ресурсів; впровадження ресурсозберігаючої техніки і технології; широке використання в галузях переробної промисловості вторинної сировини; стабілізація земельного фонду, відновлення родючості землі, рекультивація відпрацьованих кар'єрів тощо; ефективне регулювання лісокористування, підтримання продуктивності лісів, активне лісовідновлення; збереження рекреаційних ресурсів при розміщенні нових промислових об'єктів.

Комплексне використання мінерально-сировинних і паливних ресурсів дає змогу збільшити кількість промислової сировини. Масштаби видобутку її переробки сировини та палива досягають таких розмірів, що навіть порівняно незначний вміст у них тих чи інших компонентів має велике економічне значення. В цілому комплексний розвиток усіх напрямів ресурсозбереження дає змогу сформувати нову ідеологію господарювання, що базується на економічному використанні наявної ресурсної бази, оптимальному співвідношенні первинних і вторинних ресурсів та маловідходному виробничому циклі.

Важливим напрямом економії природних ресурсів є впровадження ресурсозберігаючих техніки і технологій. Зниження матеріало- й енергомісткості виробництва рівнозначне зростанню виробництва промислової продукції за тієї самої кількості використаних сировини й палива. Одним з вагомих компонентів ресурсозбереження є вторинний ресурсний потенціал. Формування ефективного механізму вторинного

ресурсоспоживання і залучення у цю сферу іноземних інвестицій є дуже перспективним напрямком розвитку економіки.

Впровадження нових технологій і використання вторинної сировини у промисловості дасть змогу не тільки збільшити випуск та асортимент продукції, а й зберегти масиви природних ресурсів. Ресурсозбереження полягає в забезпеченні зростання корисних результатів виробництва при стабільності матеріальних витрат. Розв'язання регіональних екологічних проблем і забезпечення ефективного природокористування та ресурсозбереження вимагають приведення обсягів видобутку і використання природних ресурсів України до оптимальних. Треба здійснювати трансформацію структури виробництва засобів і предметів праці. Необхідним нині є формування активної інвестиційної діяльності у сфері розробки та освоєння ресурсозберігаючих, мало- та безвідходних технологій використання сировини.

ИННОВАЦИОННАЯ И ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В СФЕРЕ ЭНЕРГО-, РЕСУРСОСБЕРЕЖЕНИЯ

Коринько И.В., Хайло Я.Н., КП «Харьковводоканал»

На сегодняшний день действующие тарифы на услуги централизованного водоснабжения и водоотведения не отвечают затратам коммунальных предприятий на их производство и не учитывают инвестиционной составляющей. Из-за нехватки собственных средств для обновления основных фондов, проведения работ по их реконструкции и техническому перевооружению, КП «Харьковводоканал» продолжает эксплуатацию инженерных сетей и оборудования с 70% степенью износа.

При отсутствии фактического финансирования государственных программ, инновационная и инвестиционная деятельность предприятия выступает главным источником обновления основных фондов, повышения надежности инженерных систем и экономии ресурсов предприятия.

В условиях резкого падения научного потенциала профильных научно-исследовательских и проектных институтов, предприятие самостоятельно ведет поиск и финансирование исследовательских работ.

Деятельность предприятия в направлении разработки и реализации инвестиционных проектов осуществляется согласно Закона Украины «Про внесение изменений в Закон Украины «Про общегосударственную программу «Питьевая вода Украины» на 2006-2020 гг.» от 20.10.2012г.